

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи

проф. М.Р.Гжегоцький

“ ___ ” _____ 2019

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Медицина і художня культура»

Підготовки фахівців рівня вищої освіти - магістр

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено

на методичному засіданні кафедри

українознавства

Протокол № 1

від «30» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

доц. к.філол.наук. Єщенко Т.А.

Затверджено

профільною методичною комісією з

гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «30» серпня

2019 р.

Голова профільної

методичної комісії

проф. Держко І. З. _____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Божко Н.М., доцент, канд. іст. наук

РЕЦЕНЗЕНТИ: Барановська Н.М., доцент, к.іст.н., доцент кафедри історії України
та етнокомунікації

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

«Медицина і художня культура»

відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістр) рівня

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Медицина»

освітньої програми магістр медицини

Опис навчальної дисципліни

Структура	Кількість	Рік	Вид контролю			
		Аудиторних	СРС			
	Всього	Лекцій	Практичних			
Назва дисципліни: медицина і художня культура	кредитів 3 90 год.	-	20	70	2016/2017 (1 семестр)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є матеріальні і духовні досягнення людства у сфері культури. Взаємодія мистецтва і медицини як вияв інтелектуального і емоційного вдосконалення людини. Художня культура як шлях до формування творчої особистості, вдосконалення методів пізнання людини.

Міждисциплінарні зв'язки: «Історія та культура України»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Медицина і художня культура» є роз'яснення взаємодії медицини і мистецтва через єднання інтелектуальної і творчої діяльності людини; здобуття загального системного бачення розвитку медицини у том числі і при сприянні жанрів художньої культури; формування у слухачів вміння бачити й розуміти людину (пацієнта) через твори художньої культури.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Медицина і художня культура» є засвоєння інформації про єдині шляхи формування духовної культури людства. Дати студентам

інформацію про підходи до аналізу проблем сучасної медицини (психологічний аспект) та можливі способи їх розв'язання, навчити використовувати для цього мистецьку спадщину. Активізувати вміння оцінювати твори художньої культури; виховувати художній смак.

1.3 Компетентності та результати навчання

загальні:

- здатність навчатися, здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- вміння застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;
- вирішувати професійні завдання спираючись на гуманістичні, загальнолюдські цінності;
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- користуватися різноманітними методами пошуку інформації;

фахові:

- вміти класифікувати види та жанри художньої культури;
- вміти оцінювати твори художньої культури, та їх значення для збереження людської цивілізації;
- використовувати емоційну силу мистецтва як один із методів терапевтичного впливу на здоров'я пацієнтів;
- вміти класифікувати явища культури за їх історичною значимістю, національною приналежністю і стильовими особливостями, а також аналізувати перспективи розвитку української культури;

Результати навчання: елективного курсу «Медицина і художня культура» є підготовка не тільки фахівців з медицини, але і виховання майбутньої еліти українського суспільства.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Медицина і художня культура»

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредит ЄКТС 90 годин.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	СРС	Індивідуальна робота
Тема 1	-	2	5	-
Тема 2.	-	2	10	
Тема 3.	-	4	10	
Тема 4. Історія	-	4	10	-
Тема 5.	-	2	10	
Тема 6.	-	2	10	
Кіномистецтво і				
Тема 7. Музичне	-	2	5	

Тема 8 .Сучасні	-	2	10	
Усього годин		20	70	
Підсумковий	(Залік)			

Аудиторна робота – 22%, СРС – 78% 5.

4. Тематичний план лекцій

(Не передбачено навчальним планом)

5. Тематичний план семінарських занять

з/п	Назва тем	Кількість годин
4	Тема 4. Історія архітектури лікувальних установ	4
5	Тема 5. Медицина і театральні видовища	2

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Мистецтво виготовлення стародавніх медичних трактатів	5	Поточний контроль
2.	Антична міфологія в медичній термінології	10	
3	Архітектура медичних установ	10	
4	Художня література і медицина	10	
5.	Артгератія	10	Поточний контроль
6.	Мистецтво лікування як театральне видовище	10	Поточний контроль
7	Музичне мистецтво як метод лікування	5	Поточний контроль
8.	Медицина у кіномистецтві	10	Поточний контроль
	Всього		

7. Індивідуальні завдання

(Не передбачено навчальним планом)

8.Методи навчання: при вивченні курсу «Медицина і художня культура» будуть використані інформаційний, аналітичний, порівняльний методи.проблемно- пошуковий.

9.Методи контролю

- Види контролю (поточний і підсумковий)
- Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану (залік, диференційований залік, екзамен)
- Критерії оцінювання

10. Поточний контрольпри засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за чотирибальною традиційною шкалою. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Виставлені оцінки конвертуються у бали. На занятті за поточну навчальну діяльність виставляються оцінки:

«5» - студент правильно виконав усі завдання. Виявляє здатність до самостійної творчої роботи.

«4» - студент в основному орієнтується у змісті питань, з поодинокими недоліками здійснює виконання усіх завдань, виявляє здатність до самостійної творчості, припускається окремих помилок.

«3» - студент викладає матеріал не повно, плутається у використанні термінів, не може дати конкретної відповіді на окремі питання. Допускає багато помилок.

«2» - студент виявляє незнання більшої частини матеріалу, не може пояснити основних понять, виконав не всі завдання, не виявляє здатності до самостійної творчості.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні дисципліни за поточну навчальну діяльність складає 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку мусить набрати студент упродовж вивчення дисципліни складає 120 балів.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181

4.5	180
4.47	179
4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162

4.02	161
3.99	160
3.97	159
3.94	158
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142

3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136
4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123

3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

контролюється при підсумковому контролі.

12. Методичне забезпечення

Навчально-методичні поради та плани семінарських занять з курсу «Медицина і художня культура» для студентів медичного університету. (упорядник доц. Божко Н.М.) 2016 – сайт кафедри українознавства

Питання для поточного контролю з курсу «Медицина і

Оцінка ECTS	Державна статистика	Оцінка ECTS	Державна статистика
A	1. Соціальна філософія	Найкращі 10% студентів Європи	10% студентів Європи
B	2. Філософія мистецтва	Наступні 25% студентів Європи	25% студентів Європи
C	3. Сутність термінів «медицина» та «художня культура»	Наступні 30% студентів Європи	30% студентів Європи
D	4. Зв'язок мистецтва і медицини	Наступні 25% студентів Європи	25% студентів Європи
E	5. Взаємозв'язок релігії Стародавнього Єгипту з мистецтвом і медициною	Останні 10% студентів Європи	10% студентів Європи

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу

мистецтвом і медициною.

4. Художня культура і медицина Вавилону.

5. Крито-Мікенська культура та медичні уявлення греків.

6. Матеріальні і духовні надбання Античної культури через призму медицини.

7. Медицина в контексті розвитку художньої культури

8. Мистецтво Європи

9. Мистецтво Європи

10. Мистецтво Європи

11. Мистецтво Європи

12. Мистецтво Європи

11. Реформація, культура і медицина
12. Бароко, рококо та медицина
13. Основні тенденції розвитку художньої культури та медицини в XIX ст.
14. Взаємовплив і художньої культури і медицини у XX ст.
15. Вплив художньої культури на розвиток медичного обслуговування населення.
16. Медицина в художній літературі
17. Медична проблематика в образотворчому мистецтві
18. Медицина в художніх образах звичаїв та обрядів української культури
19. Медицина в художніх образах українського фольклору
20. Медицина в художніх образах середньовічної та ренесансної літератури
21. Медицина в художніх

- образах сучасної літератури
22. «Бібліотерапія»
23. Психосоціальний напрям арт-терапія
24. Медицина в художніх образах театрального мистецтва
25. Музичне мистецтво та його вплив на лікувальний процес
26. Жанри музики та її вплив на здоров'я людини.
27. Вплив медичної культури на формування сучасного світогляду людини через призму кіномистецтва.
28. Документальне та художнє кіномистецтво з проблем медицини.
29. Українські лікарі в образотворчому мистецтві (літературі).
30. Образотворче мистецтво і медицина.
- Рекомендована література**
Основна
1. Гаврюшенко
- О.А., Шейко В.М., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник / Наук. ред. В.М. Шейко. – Кондор, 2006, 404 с.
2. Гіппократ. Етика і загальна медицина; Листа./пер. з древнегреч. Ст. Руднева. – М. Світ книги, Література, 2007. – 336 с.
3. Грибанов Е. Д. Медицина в символах та емблемах. – М. Медицина, 1990. – 206 с.
4. Грицак Е. Н. Популярна історія медицини. – М. Віче, 2003. – 464 с.
5. Заблудовський П.С., Гачок Р.Р., Кузьмін М.К. Історія медицини. – М.: Медицина, 1981.
6. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник автор. колективу Л. Т. Левчук. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.
7. Історія медицини: Підручник для студ. высш. мед. навч. закладів / 3-є изд. переробкою, і додат. Т.С. Сорокіна - М. Академія, 2004. — 560 с.
8. Краткая медицинская энциклопедия: в 3-х т. // за ред. Б.В.Петровского. – М.: 1989-1990.
9. Кузьмін М.К. Історія медицини: Нариси. - М., 1978. - 197 с.
10. Лісіцин Ю.П. Історія медицини: Підручник. - М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. - 400 с
11. Марчукова С. М. Медицина в дзеркалі історії. – СПб. Європейський дім, 2003. – 272 с.
12. Популярная медицинская энциклопедия // за ред. Б.В.Петровского. - М., 1979. 704с.
13. Популярная художественная энциклопедия. Архитектура. Скульптура. Графика. – М., 1986 – 432 с.
14. Шевченко Ю.Л. Філософія медицини, 2004
- Допоміжна**

1. Сорокіна Т. З. Атлас історії медицини: Первісне суспільство. Стародавній світ.— 2-е изд. переробкою, і додат. — М. Изд-во УДН, 1987. — 170 с.
2. Сорокіна Т. З. Атлас історії медицини: Новий час (1640-1917). — М. Изд-во УДН, 1987. — 160 с.
3. Абу Алі Ібн Сіна (Авіценна). Канон лікарської науки в 10 томах./ Пер. з арабської Ю. Н. Завадовського і С. Мірзаєва. — 4-е изд. — М. ЕНІО. 2007.
4. Арнольд із Віланови. Салернський кодекс здоров'я; Колір медицини Салерно; Віршовані приписи Салернської школи; прохання по поверненню з Салерно./Пер. з лат. Ю. Ф. Шульца. — М. РІПОЛ КЛАСИК, 2002. — 176 с.
5. Аронов Р. Е, Грандо А. А. Мирський М. Б. Сорокіна Т. З. Шилинис Ю. А. Жуковський Л. В. Коган В. Я. Визначні імена у світовій медицині — Great Names in the History of Medicine / Під ред. проф. А. А. Гракдо. — Київ: РІА «Тріумф», 2002. — 495 с. (на рос. і англ. мовами).
6. Ассман Я. Єгипет: теологія і благочестя ранньої цивілізації. — М. Присцельс, 1999. — 368 с.
7. Білицький М. Забутий світ шумерів. /Пров. з польськ. Послесл. В. С. Клочкова. — М. Наука. Головна редакція східної літератури і видавництва, 1980. — 398 с.
8. Везалій А. Про будову людського тіла. /Пров. з лат. У 2-х т. — М. 1950-1954. Т. 1-2.
9. Вейнберг В. П. Людина в культурі стародавнього Сходу. — М. Наука, 1986. — 286 с.
10. Грузенберг С. О. Теорія катарсиса. Творче вокалізм катарсиса // Практична психологія і соціальна робота. — 2007. - №12. — с. 70 — 76
11. Вальчіхіна М. Д. Чому музика лікує? // Хімія і життя. - 1987. - № 11.
12. Вогралик В. Р. Вязьменський Е. С. Нариси китайської народної медицини. — М. Медгиз, 1961. — 192 с.
13. Естетична медицина новий напрямок індустрії краси та здоров'я. <http://medysyna.com/estetichna-meditsina-novij-napryamok-industriyi-krasi-ta-zdorovya/>
14. Стародавня цивілізація. Під загальною ред. Р. М. Бонгард-Левіна. — К. Думка, 1989. — 479 с.
15. Каган-Пономарьов М. Я. Літературні лікарі: Нариси та підходи з додатком Бібліографічного

- словника. М. Дашков і К, 2007. – 438 с.
16. Кравець Г.Г. Дерматовенерологія в художній літературі кінця ХІХ поч. ХХ ст. // Український науково медичний молодіжний журнал. 2012 № 3 –С. 112-113.
17. Котишева О.Музична терапія для дітей з обмеженими можливостями і здоров'я в умовах центру соціальної допомоги / / Психологічна газета. - 2008. - № 9
18. Лісіцин Ю. П. Изуткин А. М. Матюшин В. Ф. Медицина і гуманізм. — М. Медицина, 1984. — 279 с.
19. Лихольот Н. Мистецтво теж лікує! // Дошкільний психолог.- 2004 .- № 24
20. Мейер-Штейнег Т. Стародавня медицина (Медицина а Стародавнього Сходу і класичної давнини). – 2-е вид. испр. – М. Вузівська книга, 2007. – 120 с.
21. Олена ЛОБАНО ВА Терапевтичні можливості музичного мистецтва // Психол. журнал. - 1999. - № 4.
22. Петрушин В.І. Музична психотерапія: Теорія і практика. - М.,
23. Пиріг Л.А. Українські медик-митці і медицина – об'єкт українського мистецтва //http://www.nbuv.gov.ua/old
24. Роксолана Гнатюк Коли мистецтво лікує / / Дзеркало тижня. - 2003. - № 36 (461)
25. Світ медицини в художньому слові : реком. список / уклад. Г.В. Стороженко ; відп. за вип. Л. І. Шпукал. – Вінниця, 2011. – 13 с.
26. Романець В.А. Психологія творчості: Навч. Посібник. 3-тє вид. – К.: Либідь, 2004. – 288с
27. Сточик А. М. Вибрані лекції з курсу історії медицини та культурології: Вип. 1. Становлення людини і людського суспільства. Виникнення медицини. — М. МГП «Эрус», 1992. — 29 с.; Вип. 2. — М. МГП «Эрус», 1992. — 88 с.
28. Герлецька Л. Психокорекція засобами малюнку. – К.: Главник, 2007. – С.144
29. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. – К.: Либідь, 2003. – 376с
30. Яновський М.І. Психологічний вплив мистецтва на людину // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. - №4. – с. 19 - 22

14. Інформаційні ресурси

1. Шевченко Ю.Л. Філософія
2. Медицина Античної Греції і Римської імперії